

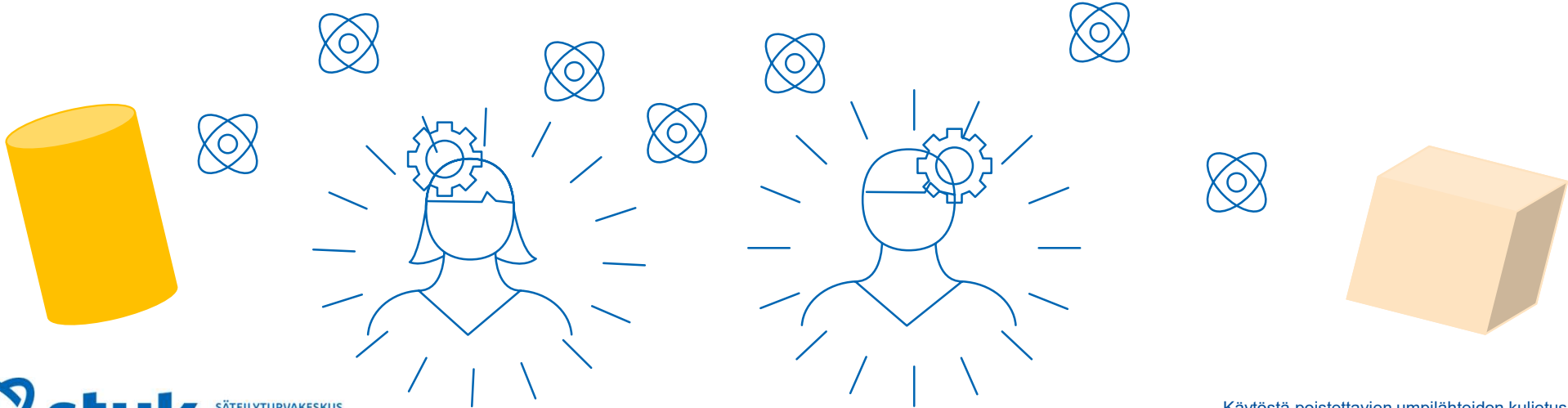

Käytöstä poistettavien umpilähteiden kuljetus

STUKin verkkoseminaari 12.2.2025

Kuljetusta koskevia kysymyksiä, joita saattaa herätä

- Mitä ollaan kuljettamassa? Mitä vaatimuksia kuljetukselle on?
- Minne poistettava umpilähde kuljetetaan?
- Onko minulla tarvittava osaaminen?
- Onko umpilähteelle soveltuva kuljetuspakkaus?
- Mikä osapuoli olen? Lähettäjä/kuljettaja...? Mitä vastuita minulla tai muilla kuljetuksen osapuolilla on?

Säteilylähteiden poistoihin liittyvät kuljetukset

Käytöstä poistettava säteilylähde

On mahdollista palauttaa valmistajalle/myydä

Ei ole mahdollista palauttaa valmistajalle/myydä

Kuljetus kotimaassa

Kuljetus
ulkomaille

Valtion vastuulle

VAK-lain mukainen kuljetus

Tarvittaessa haettava STUKin
hyväksyntä erityisjärjestelyille

Kuljetusmääräykset
Maiden kansallinen
lainsäädäntö
Mahdollinen monenkeskinen
hyväksyntä erityisjärjestelyille

Kuljetus toimijalle, joka toimittaa
valtiolle (kotimaassa)

Kuljetus suoraan
valtiolle
(kotimaassa)

VAK-lain mukainen kuljetus

Tarvittaessa haettava STUKin
hyväksyntä erityisjärjestelyille

Valtiolta ohjeet pakkaamiseen
ennen kuljetusta + haettava
STUKin hyväksyntä
erityisjärjestelyille

SÄTEILYTURVAKESKUS
STRÅLSÄKERHETSCENTRALEN
RADIATION AND NUCLEAR SAFETY AUTHORITY

Käytöstä poistettavien umpilähteiden kuljetus, Anna Neilick

Säteilylähteiden poistoihin liittyvät kuljetukset

Käytöstä poistettava säteilylähde

On mahdollista palauttaa valmistajalle/myydä

Kuljetus kotimaassa

Kuljetus ulkomaille

VAK-lain mukainen kuljetus

Tarvittaessa haettava
STUKin hyväksyntä
erityisjärjestelyille

Kuljetusmääräykset
Maiden kansallinen lainsäädäntö
Mahdollinen monenkeskinen
hyväksyntä erityisjärjestelyille

Säteilylähteiden poistoihin liittyvät kuljetukset

Käytöstä poistettava säteilylähde

Ei ole mahdollista palauttaa valmistajalle/myydä

Valtion vastuulle

Kuljetus toimijalle, joka toimittaa valtiolle (kotimaassa)

Kuljetus suoraan valtiolle
(kotimaassa)

VAK-lain mukainen kuljetus

Tarvittaessa haettava
STUKin hyväksyntä
erityisjärjestelyille

Valtiolta ohjeet
pakkaamiseen ennen
kuljetusta + haettava
STUKin hyväksyntä
erityisjärjestelyille

Esimerkki poistoon liittyvän kuljetuksen valmistelusta: koulutus tai muu pätevyys

Kuljetuksen valmistelu: koulutus tai muu pätevyys

On voimassaoleva koulutus tai muu pätevyys: pakkaaja/lähtettäjä jne

Ei ole koulutusta eikä muuta pätevyyttä hoitaa pakkaajalle tai lähtettäjälle jne kuuluvia tehtäviä

Kuljetusta voi lähteä valmistelemaan ja hoitaa pakkaajalle, lähtettäjälle jne kuuluvia tehtäviä

Sopimus kolmannen osapuolen kanssa: pakkaajalle, lähtettäjälle jne kuuluvat tehtävät ja vastuujako.

Hankittava koulutus tai muu pätevyys hoitaa pakkaajalle, lähtettäjälle jne kuuluvia tehtäviä

Kuljetuksen valmistelu: Kolmas osapuoli huolehtii pakkaajalle, lähtettäjälle jne kuuluvat tehtävät.

Kuljetusta voi lähteä valmistelemaan ja hoitaa pakkaajalle, lähtettäjälle jne kuuluvia tehtäviä

Esimerkki poistoon liittyvän kuljetuksen valmistelusta: kuljetuspakkaus

Kuljetuksen valmistelu: kuljetuspakkaus

Saatavilla on vaatimuksenmukainen kuljetuspakkaus

Saatavilla ei ole vaatimustenmukaista kuljetuspakkausta ja tämä voidaan osoittaa STUKille

Kuljetus voidaan suorittaa VAK-lakia noudattaen kuljetuspakkauksen vaatimuksenmukaisuuden osalta

Kuljetusta ei voida suorittaa VAK-lakia noudattaen (kuljetuspakkaus)

Haettava STUKilta hyväksyntää kuljetukselle erityisjärjestelyin

Säädöserusta radioaktiivisen aineen kuljetuksille

- Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta 541/2023 (VAK-laki)
 - Valtioneuvoston asetus vaarallisten aineiden kuljetuksesta 925/2023 (VAK-asetus)
 - Liikenne- ja viestintäviraston määräys (VAK-tie): vaarallisten aineiden kuljetus tiellä TRAFICOM/473662/03.04.03.00/2022 + liitteet
 - Jos kv kuljetus niin Suomen osuudella voi soveltaa myös ADR
 - VAK-ilmamääräys (ICAO-TI)
 - Merikuljetukset (IMDG)
 - VAK-raidemääräys (RID)
- (Säteilylaki 859/2018)
- (Ydinenergialaki 990/1987)

Poistoon liittyvän kuljetuksen on oltava VAK-lain vaatimustenmukainen

- Kuljetuksen valmistelussa, toteuttamisessa, kuljetusturvallisuuden ja kuljetuksen turvaamisen varmistamisessa tulee Suomessa noudattaa VAK-lakia.
 - Sovellusala:
 - vaarallisten aineiden kuljetuksen valmistelu ja toteuttaminen
 - kuljetusturvallisuuden ja kuljetuksen turvaamisen varmistaminen.
 - Yleiset turvallisuusperiaatteet:
 - Selvilläölovelvollisuus, huolellisuus- ja varovaisuusvelvollisuus ja kuljetuskielto
- Velvoittaa kaikkia kuljetuksen osapuolia kaikissa kuljetuksen vaiheissa:
 - Pakkaaja, lähettäjä (muiden osapuolten palvelut, lähettäminen kolmannen osapuolen puolesta), kuljetuksen suorittaja, kuormaaja, kuorman purkaja ja vastaanottaja.
- Yksityiskohtaiset vaatimukset annetaan kuljetusmuotokohtaisissa kuljetusmääräyksissä (VAK/ADR, ICAO-TI, IMDG, RID)

Kuljetus erityisjärjestelyin (UN 2919 RADIOAKTIIVISTA AINETTA, KULJETUS ERITYISJÄRJESTELYIN)

- Mikäli kuljetusta ei kaikilta osin voida suorittaa VAK-lakia tai kuljetusmääryksiä noudattaen, soveltuu joko kuljetuskielto tai on haettava STUKista hyväksyntää kuljetukselle erityisjärjestelyin.
 - Lähettäjä saa luovuttaa kuljetettavaksi vain lähetyksiä, jotka täyttävät VAK-lain vaatimukset.
- Erityisjärjestelyin:
 - Edellytyksenä on, että STUKin on todettava, että kuljetusta ei voida suorittaa VAK-lakia noudattaen.
 - Oma erillinen hakemusprosessinsa. Vaatii hakijalta hyvää VAK-lain, kuljetusmääräysten ja IAEA ohjeiden hallintaa. Hakijan on varattava riittävästi aikaa kuljetuksen valmisteluun ja erityisjärjestelyihin liittyvään hakemukseen.
- Hyväksyntää varten tarvitaan tarpeelliset tiedot:
 - kuljetuksesta,
 - kuljetettavasta aineesta,
 - kuljetuksessa tarvittavien toimenpiteiden ja erityisten varotoimien toteuttamisesta sekä tiedot ja selvitykset, joilla osoitetaan kuljetuksen turvallisuus.

